nímu státu útočné války, pokud druhý stát bude ochoten splniti závazky přijaté jimi ženevským protokolem. Napadený stát smí se i dle protokolu brániti. Signatární stát může rovněž válčiti v dohodě s Radou nebo Shromážděním Společnosti národů ve smyslu ustanovení paktu a protokolu, totiž se státem útočícím.

Provedení protokolu ženevského bude vyžadovati mnoho úsilí a možno jej označiti za počátek positivní práce pro zabezpečení míru. Uskutečnění protokolu závisí namnoze od vědomí mezinárodní solidarity velkých států, které z důvodů t. zv. podstatných a životních zájmů obligatorní arbitráži mnoho nepřály. Přes to nelze práci v Ženevě právě vykonanou podceňovati a jest si jen přáti, aby práce, kterou dr. Beneš pro zabezpečení našeho státu na mezinárodním kolbišti koná, setkala se s úplným zdarem. Dr. Bohumil Kučera.

Ještě jubileum Prügelpatentu. Neměli bychom býti tak neuznalí k tomuto nešťastnému patentu jako je kol. je. Jsou některé zákony, které už samy sebou jsou nepopulární, ale protože jsou nutné, nezasluhují tak naprostého odsouzení. Alespoň ne od právníků, poněvadž oni jsou snad ti jediní, kteří dovedou osvojiti si poznatek, — tak těžko dostupný — že zákony nejsou a nemohou býti dobré, že jsou vždy zlem, ale že představují menší zlo, než kdyby jich nebylo. A to je nejpatrnější v těch případech, kdy to zlo zákona je dáno předem povahou věci.

Tak je tomu u našeho jubilanta. A přece: i kdybychom měli sebe menší důvěru k úřadům, přece jim musíme svěřiti stavování drobných ničemností lidských rušících veřejný pořádek a soulad mezi lidmi. Ničemnosti, které jsou tak mnohotvárné, že je žádný zákon nedovede zahrnouti ani těmi nejobecnějšími pojmy, neboť v tom směru jsou lidé velmi vynalézaví. Nezbývá tedy než učiniti úřad zákonodárcem i soudcem nad nimi.

Jiná je otázka, jak takového zmocnění bylo a jest používáno. To však už není v moci zákonodárce. V jeho moci jest jedině dáti takovéto delegační normě formu a tón snesitelnější a více srovnatelný s duchem doby. Obsah však v podstatě zůstane. Bude se tedy jistě v brzku říkat, jak si přeje kol. je.: »Prügelpatent nazývalo se kdysi císařské nařízení«, ale bude se dodávat: »které bylo nahrazeno republikánským pendrekovým zákonem«. Neboť že tak jej pokřtí neuznalý národ, jest jisto.

—n—

Nova et vetera. V minulém ročníku »Všehrdu« v čís. 5. (str. 128 až 129) bylo vzpomenuto zavedení nových ratifikačních formulí při československých mezinárodních smlouvách a tamtéž bylo stručně, jak je vůbec možno na dvou stranách tekstu, kriticky upozorněno, s čím na nich s hlediska juristického nelze souhlasiti. Sluší tudíž odkázati čtenáře na tuto zprávu, aby nebylo třeba věc znovu opakovati.

Kritika tato vyvolala odezvu. Dr. Jan Opočenský, archivář ministerstva zahraničních věcí, zastal se nové stylisace a napsal o ní velmi obšírný a zajímavý článek,*) v němž zejména v poznámkách polemisuje s naší kritikou. Je třeba prozatím podati několik málo poznámek k této otázce, jež není nikterak ojedinělá v našem právním řádě, jak by se snad zdálo nezasvěcencům a je nad to zostřována nedostatkem tradice v obnoveném našem státě. Dotkl se jí též výstižně univ. prof. Weyr v článku »Archaismy v právním řádě« (Lidové Noviny 13. srp.

*) Zahraniční politika roč. III. str. 809—818 a 876—882. Nadpis článku zní: »Ratifikační formule československá«, nevystihuje však plně obsahu, protože autor předeslal v něm delší úvod historický a kromě toho by bývalo radno nadepsati jej »Ratifik. formulář čs.«, aby nevznikla mylně domněnka, že jde tu o jediňou formuli. Pokud šlo o stránku právní, pomáhal dru Opočenskému min. r. dr. R. Křovák. — Poznámky tohoto článku jsou leckdy osobně zahraceny. Lituji toho tím spíše, že má kritika byla naprosto vzdálena přídechu osobního a prosím zároveň, aby i v této odpovědi, kde by snad ostřeji vyzněla, nebyla pojímána osobně, nýbrž byla gradace čítána na vrub věcné polemiky, nikoliv pisatele. F. Č.